

P a n p r o f e s o r H a v e l

Mladý, vysoký, štíhlý, celým vzhledem i pohybem vysoce elegantní, tak stanul na stupínku oktávy A reálného gymnasia v Litovli počátkem školního roku 1940/1941.

"Udělalí mě vaším třídním a budu váš mít z češtiny," řekl svým typicky tichým hlasem a v očích mu maličko svítilo.

Byli jsme studentsky blaženi, že právě on nás povede k maturitě, neboť jsme věděli, že patří k mladé, zcela nové generaci profesorů. Rázem si získal srdce, důvěru a úctu nás všech; nehuboval, nementoroval, a když bylo třeba napomenout, pokárat, udělal to s humorem a s jemnou ironií, přičemž mu šibalsky jiskřilo v očích. Byl nám starším kamarádem, který miloval knížky a obrazy a dovedl o nich s láskou a s hlubokou zasvěceností povídat. Ochotně poradil, povzbudil, potěšil darovanou knihou.

Téměř do každé hodiny si přinášel balík knih a ukázkami z nich doplňoval svoje výklady o české literatuře. Byl opravdu profesor - vyznavač. Když přednášel o Březinovi, kterého velmi ctil a miloval, přicházel v černém obleku, vážný, soustředěný a jakoby zvláště proměněný - jako kněz když slouží slavnou mši. Do našich mladých srdcí, rozbolavělých okupací našich zemí a krutostmi války, zaséval lásku k národu, k českému jazyku, k písemnictví a umění, ke všemu vznešenému a krásnému. Učil nás čestnosti, statečnosti a přímosti, pravému lidství a snášenlivosti, povzbuzoval a posiloval v nás víru v lepší příští. Za

pouhý jeden rok nám předal více duchovních hodnot, než jsme nabyli za všechna léta předchozí, mnohým z nás se stal vzorem člověka a občana. Oč bohatší, vzdělanější a kulturně vyspělejší jsme mohli být, kdyby nás byl učil po celá gymnasijská studia!

Od našeho maturitního roku nás dělí čtyřicet dlouhých let. Nechce se věřit, že tolik našeho života prošlo již přesýpacími hodinami věčnosti. A přece - jako by to bylo včera, kdy jsme panu profesorovi děkovali za krásné hodiny české literatury a za šťastné přistání na první životní metě. Jako by to bylo před chvílí, co nám tiskl ruce a s vláhou v očích a pohnutým, tichým hlasem nás propouštěl na dráhu dalších životních osudů. Ani zdaleka jsme netušili, jak ta příští léta budou pro mnohé z nás svízelná a krutá.

I když pan profesor dráhu učitelskou brzy opustil, učitelem vlastně nikdy být nepřestal. Zasvětiv svůj život mravenší práci neúnavného a pokorného dělníka české literatury, jako editor působil a působí i nadále výchovně na srdce a myslí celých generací čtenářů.

Drahý pane profesore, za sebe i za celou naši oktávu 1941 Vám při příležitosti Vašich sedmdesátin upřímně a vroucně tisknu ruku s projevem hluboké vděčnosti, lásky a oddanosti a přeji Vám hodně zdraví a dlouhá léta krásné životní pohody a ještě bohaté tvůrčí činnosti.

Q. B. F. F. F.

Váš J. L e h á r - T a c i t